

Sygn. akt II UK 109/15

POSTANOWIENIE

Dnia 15 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z wniosku Z. M.
przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw
Wewnętrznych w Warszawie
o wysokość emerytury policyjnej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 października 2015 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 29 lipca 2014 r., sygn. akt III AUa 1535/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 29 lipca 2014 r., po rozpoznaniu sprawy Z. M. przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie o wysokość emerytury policyjnej, na skutek apelacji obydwu stron od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 18 lutego 2013 r. (mocą którego zmieniono decyzję organu rentowego z dnia 23 października 2009 r. i z dnia 11 kwietnia 2012 r. w ten sposób, że okres służby Z. M. od 21 grudnia 1979 r. do 31 kwietnia 1980 r. liczony jest wskaźnikiem podstawy wymiaru emerytury po 2,6%, a w pozostałym zakresie oddalono odwołania oraz zniesiono wzajemnie koszty postępowania między stronami), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił odwołanie Z. M.,

oddalił apelację Z. M. i zasądził od Z. M. na rzecz organu rentowego kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym.

Powyższy wyrok został zaskarżony skargą kasacyjną odwołującego się. Skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów prawa materialnego: 1/ art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (jednolity tekst: Dz.U. z 2007 r. Nr 63, poz. 425 ze zm.); 2/ art. 15b ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 8, poz. 67 ze zm.) w związku z art. 13a ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów. Ponadto skargę oparto na podstawie naruszenia przepisów postępowania: 1/ art. 233 k.p.c.; 2/ art. 382 k.p.c. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi, ewentualnie wniósł o uwzględnienie wskaźnika podstawy wymiaru emerytury za cały okres służby na 2,6% za każdy rok służby, a ponadto o zasądzenie od pozwanego na rzecz odwołującego się zwrotu kosztów postępowania – w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a także istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości.

Istotne zagadnienie prawne sprowadza się do wyjaśnienia, jakie warunki powinna spełniać jednostka organizacyjna Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, aby można ją było uznać i zakwalifikować jako jednostkę Służby Bezpieczeństwa (jako organ bezpieczeństwa państwa) w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, oraz czy ustawa winna szczegółowo określać wszystkie możliwe okoliczności, które uzasadniają zakwalifikowanie jednostki jako jednostki Służby Bezpieczeństwa, czy też można je precyzować za

pomocą luźnej interpretacji niedookreślonych przepisów prawa. Ponadto na gruncie niniejszej sprawy okolicznością problematyczną i wymagającą rozważenia pozostaje także kwestia wyjaśnienia, jaki charakter prawny posiada działanie reorganizacyjne i pozostanie w danej strukturze organizacyjnej, (w szczególności Ministerstwa Spraw Wewnętrznych), czy działanie reorganizacyjne stanowi rozwiązanie lub likwidację jednostki, a więc powstanie nowego bytu organizacyjnego, czy też stanowi kontynuację i zachowanie ciągłości funkcjonowania. Czy fakt działalności równoległej i niezależnej od siebie umożliwia ustalenie, iż jest to odrębna jednostka organizacyjna, czy tożsama? Czy charakter służby w danym okresie i w ramach określonej jednostki organizacyjnej winien być przyczyną różnicowania zastosowania przepisów ustalających wysokość emerytury policyjnej (art. 15 b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin). Co się natomiast tyczy potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, skarżący wskazuje art. 15 b ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin w związku z art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów. Potrzeba wykładni tychże przepisów wynika z wątpliwości na tle interpretacji niedookreślonego pojęcia „poprzednika prawnego”, jego charakteru prawnego, stosunku ciągłości funkcjonowania jednostki organizacyjnej do rozróżnienia pojęcia „następcy” i „poprzednika”. Potrzeba wyjaśnienia wskazanego zagadnienia umożliwi ponadto odpowiedź na pytanie, jakie warunki powinna spełniać jednostka organizacyjna, aby można ją było uznać i zakwalifikować jako jednostkę Służby Bezpieczeństwa (jako organ bezpieczeństwa państwa) w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, z konsekwencjami wynikającymi z treści art. 15 b ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji

Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz.U. Nr 8, poz. 67 ze zm.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą juretrycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W razie powołania tej przesłanki przedsądu, jaką jest występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepublikowane). Sformułowanie zagadnienia powinno zatem odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, a którego wyjaśnienie przez

Sąd Najwyższy przyczyni się do rozwoju jurysprudencji i prawa pozytywnego. Rolą Sądu Najwyższego, jako najwyższego organu sądowego w Rzeczypospolitej Polskiej, nie jest bowiem działanie w interesie indywidualnym, lecz powszechnym, poprzez ochronę obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania i ujednolicanie praktyki stosowania prawa pozytywnego. Nie każde więc orzeczenie, nawet błędnie wydane, zasługuje na kontrolę w postępowaniu kasacyjnym (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147, z dnia 18 marca 2004 r., I PK 620/03, LEX nr 513011, z dnia 8 lipca 2004 r., II PK 71/04, LEX nr 375715 i z dnia 16 kwietnia 2008 r., I CZ 11/08, LEX nr 393883). Nie spełnia określonego w art. 398⁹ § 1 k.p.c. wymagania sformułowanie istotnego zagadnienia prawnego w sposób ogólny i nieprecyzyjny, a zwłaszcza ograniczenie się do samego postawienia pytania, bez odniesienia się do problemów interpretacyjnych przepisów (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 332/07, LEX nr 452451 i z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538).

Co się tyczy tej przesłanki przedsądu, jaką jest potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, przepisy mające być przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego powinny należeć do katalogu przepisów, których naruszenie przez sąd drugiej instancji zarzucono w ramach podstawy skargi (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2002 r., I PKN 682/01, OSNP 2004 nr 12, poz. 211). Rzeczą skarżącego jest zaś wykazanie, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości ze sprecyzowaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które to orzecznictwo należy przytoczyć (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151, z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, LEX nr 315351, z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231, z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 2-4, poz. 43 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133). Oczywiście jest, iż budzący wątpliwości interpretacyjne przepis musi mieć zastosowanie w sprawie, a jego wykładnia – mieć znaczenie dla jej rozstrzygnięcia. Przedmiotem zainteresowania Sądu Najwyższego jest jednak

sam przepis, a nie rozstrzygnięcie konkretnego sporu. Stąd też wspomniane wątpliwości interpretacyjne powinny być na tyle poważne, by ich wyjaśnienie nie sprowadzało się do prostej wykładni przepisów. W tym wyraża się publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej. Celem realizowanym w wyniku rozpoznania skargi kasacyjnej jest bowiem ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni przepisów prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencki i prawa pozytywnego, a nie korekta orzeczeń wydawanych przez sady powszechne (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż skarżący nie sprostął wymaganiom stawianym powołanym w skardze kasacyjnej przesłankom przyjęcia jej do rozpoznania.

Sposób przedstawienia występujących w sprawie istotnych zagadnień prawnych oraz potrzeby wykładni przepisów sprowadza się do samego postawienia pytań, bez generalnego i abstrakcyjnego nawiązania do treści przepisów, na podstawie których sformułowano owe pytania, bez wyjaśnienia, do jakich rozbieżnych konkluzji może prowadzić próba interpretacji tychże przepisów i wskazania, za którą z możliwych wykładni opowiada się skarżący. Same pytania nawiązują zaś do szczegółów stanu faktycznego niniejszej sprawy i zmierzają w rzeczywistości do podważenia dokonanych przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych. Zważywszy, że przyczyny kasacyjne muszą być powiązane z ustalonym w sprawie stanem faktycznym (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2002 r., III CZP 76/01, LEX nr 53308, czy też z dnia 9 kwietnia 2008 r., II PZP 5/08, OSNP 2009 nr 15-16, poz. 203), wypada zauważyć, że sygnalizowana przez skarżącego potrzeba wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości oraz sformułowane zagadnienie prawne nawiązują do wskazanych w podstawie skargi kasacyjnej kontrowersji dotyczących stwierdzonych w sprawie faktów. Te kwestie, dotyczące ustalonych faktów, nie stanowią przedmiotu kontroli kasacyjnej, w związku z czym opartemu na tej podstawie wnioskowi o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania towarzyszą niedopuszczalne motywy (art. 398³ § 3 oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c.; por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca

2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574, czy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lutego 2014 r., V CSK 140/13, LEX nr 1458681).

Reasumując: wobec niewykazania istnienia powołanych w skardze kasacyjnej przesłanek przedsądu, z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.